

Tiše a ochotně ve Žluticích
Petra Richter Kohutová

Žlutické divadelní léto, západočeská oblastní přehlídka venkovských divadelních souborů s možností postoupit na celostátní Krakonošův divadelní podzim ve Vysokém nad Jizerou, se konalo po třiapadesáté ve žlutickém kulturním domě 29.-31. května 2026. Přehlídku pořádá Město Žlutice, Dům kultury Žlutice a Svaz českých divadelních ochotníků, západočeské oblastní předsednictvo v Plzni za finančního přispění Ministerstva kultury ČR, Plzeňského kraje, Karlovarského kraje, Města Žlutice a zúčastněných divadelních souborů.

Ze šesti titulů byla polovina autorská. Divadelní soubor Žlutičan tentokrát nenabídl kus principála Jaromíra Břehového, ale Jakuba Mráze. Osada z Horní Břízy provedla tragikomický tvůrčí počín dvojice autorů Kamila Voráčka a Pavla Mainzera. Máj ze Kdyně přivezl autorskou muzikálovou komedii Petra Hromady, Jitky Votavové a Jana Kučky. A víkendem se jako červená nit táhlo téma (ne)výhod vyššího věku a výměny generací.

Pohádka o přestárlé princezně, kterou žlutičtí uvádějí jako „potrhlý příběh plný humoru o tom, co se stane, když král moc pije a princezna se do vdávání zrovna nehrne“, není určena dětem, ale dospělým. Režiroval debutující autor Jakub Mráz (také hraje prince Pabla), přizval Jaromíra Břehového, který na převod psaného do hraného dohlížel. Satirická konverzační komedie v sobě snoubí pohádkové a fantasy motivy vedle současných trendy problémů, černý humor a politické komentáře. V království se hledají rozpočtové škrty, s propouštěním sloužících se kumulují funkce kuchaře, rádce, strážce... do osoby pážete, jedna z princezen je traumatizována, protože v dětství ji matka zapoměla v klášteře, ta druhá má radši jednorozce než lidi, jeden z nápadníků se vyzná více ve vaření než v boji s drakem, řeší se stravovací návyky a problémy s rozmnožováním... Chtělo by to dramaturga, který by pročistil text a dodal ostřejší pointy dialogům a situacím, také režiséra s odstupem (zdá se, že tu a tam na sebe narážejí představy autora a jeho mentora). Potěšující je, že žlutický soubor se rozrostl o několik nových tváří. A konverzační schopnosti a smysl pro načasování všech bez výjimky jsou příkladné.

Inscenace hornobřízského souboru Osada Šašek a jeho král, označovaná jako „tragikomedie plná černého humoru, absurdních situací a rychlých hereckých proměn“, je dílem trojlístku ve složení Kamil Voráček, Pavel Mainzer a Michal Nágr. Všichni tři v ní hrají a zároveň jsou podepsaní pod režii. Základ má leccos společného se žlutickou Pohádkou, zjevně má amatérské divadlo potřebu vyjádřit se k současné politické situaci; v obou případech jsou ti nahoře šašci, k tomu opilý alkoholem, mocí nebo obojím... Kolegové z Horní Břízy jdou v satiru dál než žlutičtí: království je vylidněné, všichni byli buď popraveni nebo emigrovali, společnost králi dělá jen šašek a kat. Šašek krále udržuje v iluzi, že vše funguje, přehrává mu tu francouzského kuchaře, tu generála dobytvačné armády, tu zahraniční delegaci. Král se nakonec zblázní a na trůnu ho vystřídá právě šašek... V ději i použitých prostředcích je leccos předpokladatelné, tvůrce zrazuje přílišná doslovnost (bez většiny monologů bych se obešla) a výtvarná stránka („pohádkové“ kostýmy, absence líčení), ale herecky jsou všichni tři pánové velmi disponovaní, temporytmus funguje a inscenace je jako tvůrčí čin a výpověď o dnešku přinejmenším pozoruhodná. Inscenace Šašek a jeho král Osady z Horní Břízy získala doporučení do programu Krakonošova divadelního podzimu ve Vysokém nad Jizerou.

Já jim ještě ukážu! je pátým autorským muzikálem členů souboru Máj ze Kdyně, Petra Hromady (zároveň hraje druhou hlavní roli Olivera-Bena), Jitky Votavové (zároveň hraje hlavní roli Lenky-Soni) a Jana Kučky (hraje Josefa a je podepsán pod režii). Parodie na bondovky, zkřížená s motivy z Postradatelných a převedená do českého prostředí, honí příliš mnoho zajíců. A to jak v ději, v jehož detektivní lince se těžko orientuje, tak v použitých prostředcích, včetně různé míry herecké stylizace. Soubor se soutěžní přehlídce zúčastnil poprvé, snad konkrétní připomínky z rozpravy, které tvůrci přijímali pokorně a s porozuměním, pomohou v další práci.

Dům rozkoše Norma Fostera uvedl divadelní soubor při Městském kulturním zařízení v Horšovském Týně v české premiéře. Komédie vzdáleně připomíná jinou, kterou horšovskotýnečtí uvedli – Nejstarší řemeslo. (Viděla jsem v roce 2013 a dodnes si myslím, že šlo o jednu z nejpovedenějších verzí této hry.) Jenny's House of Joy v překladu Martina Fahrnera je v lecčems zajímavější, zachycuje situaci v kanadském maloměstském nevěstinci kolem roku 1870, na začátku bordelmamá Jenny požádá o práci počestná – a týraná – manželka lékaře Natálie. Hra skýtá vynikající herecké příležitosti pro pět dam různého typu a věku, vedle zmíněných sledujeme alkoholičku s dobrým srdcem Frances, naivku čtoucí ruské klasiky Anitu, dějem zamíchá pruderní manželka umírajícího klienta... Inscenace je precizně vystavěná, režisérka Hanka Žáková důsledně pohlídala všechny složky, obdiv si zaslouží sevřená úprava, v níž není slovo navíc, soustředění na téma s odstraněním sebemenšího náznaku sentimentu, pečlivě a stylově vyvedená scéna a kostýmy, atmosférotvorná hudba Filipa Vrby... a zejména herecké výkony Boženy Kocanové, Věry Řezníčkové, Sabiny Štechové, Natálie Vaňkové a Petry Tauerové. Dům rozkoše DOS při MKZ Horšovský Týn byl nominován do programu Krakonošova divadelního podzimu ve Vysokém nad Jizerou.

Popel a pálenka, jeden z nejfrekventovanějších textů na amatérských jevištích v posledních letech (spolu s Mezi nebem a zemí a Rockerem a starými dámami), uvedl DS J. K. Tyl Mýto. Soubor s režisérkou Petrou Končelovou v čele příběh o tom, že „některé věci shoří na prach, jiné je lepší zapít“ a že nikam nevede párat se ve starých křivkách, převyprávěl přehledně. Přispělo k tomu dobré typové obsazení, z něhož zaujala zejména Lenka Bartošová v roli Kirsti, Jindra Kunešová jako paní plukovníková Věra Malmgrenová a Petr Málek coby Robert. Dalo by se více škrtat, některým postavám by slušel výraznější vývojový oblouk a režie by mohla lépe pracovat s rytmem, trochu rozrušit konverzační charakter kusu, v němž chybí pauzy a akcenty. Nicméně celkově se soubor s předlohou vyrovnal se ctí.

Mrazík, tak trochu jinak Pokoutníků z Koutu na Šumavě je buranskou parodií na ruskou filmovou látku, provedenou stylem sousedského divadla sympatickou partou lidí, kteří chtějí bavit sebe a své diváky – nic víc a nic míň. Jejich inscenace, záměrně odkazující na poetiku Babobřesků či Kameňáků Zdeňka Trošky, měla ve Žluticích úctyhodnou šestnáctou reprízu; tvůrci vyprávěli mimo jiné o benefičním uvedení ve prospěch potřebných. Zaujaly pečlivě vyvedené kostýmy, technické vychytávky a boj s oponou.

Součástí přehlídky byla návštěva zástupců souborů a organizátorů u starostky obce Heleny Plitzové, kde byla možnost v příjemné atmosféře probrat, co momentálně zajímá ochotnický svět. (Třeba jestli je lepší motto „Amatéri sobě“ nebo „Ochotníci národu“...) Také byl předán Zlatý Harlekýn SČDO Martinu Volfovi z Kolovče, který píše komedie inspirované životem a

pořádá zájezdové šňůry, za něž by se nestyděla ani profesionální divadla. A další bard z Kolovče, Karel Kobr, získal západočeské ocenění Kolombína.

Velký dík patří zástupkyni žlutické kultury Aleně Adámkové a jejímu týmu.

Čtyři rozpravy o viděném se konaly dílem v hledišti divadla, dílem v galerii na náměstí. Porota pracovala ve složení Jana Kališová, Petra Richter Kohutová a Ladislav Valeš, tajemnicí byla Hana Šiková. Na Krakonošův divadelní podzim ve Vysokém nad Jizerou byl nominován Dům rozkoše Divadelního ochotnického spolku při Městském kulturním zařízení Horšovský Týn, doporučení získal Šašek a jeho král Osady z Horní Břízy.

Udělená ocenění:

Čestné uznání Jakubu Mrázovi za scénář Pohádka o přestárlé princezně

Čestné uznání Janě Konopíkové za roli Královny v představení Pohádka o přestárlé princezně DS Žlutičan Žlutice

Čestné uznání Ivaně Bradáčové za roli Luby v představení Pohádka o přestárlé princezně DS Žlutičan Žlutice

Čestné uznání Kamilu Voráčkovi za roli Krále v představení Šašek a jeho král DS Osada Horní Bříza

Čestné uznání Michalu Nágrovi za roli Kata v představení Šašek a jeho král DS Osada Horní Bříza

Čestné uznání Adélce Koutníkové za roli Karin v představení Já jim ještě ukážu! DS Máj Kdyně

Čestné uznání Jitce Votavové za roli Lenky (Soni) v představení Já jim ještě ukážu! DS Máj Kdyně

Čestné uznání Jindře Kunešové za roli Věry Malmgrenové v představení Popel a pálenka DS J. K. Tyl Mýto

Čestné uznání Petru Málkovi za roli Roberta Malmgrena v představení Popel a pálenka DS J. K. Tyl Mýto

Čestné uznání Anně Slezákové za roli Vypravěčky v představení Mrazík divadelního spolku Pokoutníci

Cena Jaroslavu Vojtovi za roli Krále v představení Pohádka o přestárlé princezně DS Žlutičan Žlutice

Cena Veronice Bachmannové za roli Pážete v představení Pohádka o přestárlé princezně DS Žlutičan Žlutice

Cena Kamilu Voráčkovi a Pavlu Mainzerovi za scénář Šašek a jeho král

Cena Pavlu Mainzerovi za roli Šaška v představení Šašek a jeho král DS Osada Horní Bříza

Cena Věře Řezníčkové za roli Frances v představení Dům rozkoše DOS při MKZ Horšovský Týn

Cena Sabině Štechové za roli Anity v představení Dům rozkoše DOS při MKZ Horšovský Týn

Cena Boženě Kocanové za roli Jenny v představení Dům rozkoše DOS při MKZ Horšovský Týn

Cena Natálii Vaňkové za roli Natálie v představení Dům rozkoše DOS při MKZ Horšovský Týn

Cena Petře Tauerové v roli Kláry v představení Dům rozkoše DOS při MKZ Horšovský Týn

Cena Haně Žákové za úpravu a režii Domu rozkoše DOS při MKZ Horšovský Týn

Cena DOS při MKZ Horšovský Týn za scénu a kostýmy v Domě rozkoše DOS při MKZ Horšovský Týn

Cena za inscenaci Dům rozkoše DOS při MKZ Horšovský Týn

Cena Lence Bartošové za roli Kirsti Lindholmové v představení Popel a pálenka DS J. K. Tyl Mýto

Cena Ivance Jarolinové za realizaci kostýmů pro představení Mrazík divadelního spolku Pokoutníci

Cena diváka udělena Jaroslavu Vojtovi za roli Krále v představení Pohádka o přestárlé princezně DS Žlutíčan Žlutice

Doporučení do programu CP Krakonošův divadelní podzim ve Vysokém nad Jizerou – Šašek a jeho král (Osada Horní Bříza)

Nominace do programu CP Krakonošův divadelní podzim ve Vysokém nad Jizerou – Dům rozkoše (DOS při MKZ Horšovský Týn)